



**ARALIK**

**4.632 TL**

**HAZİRAN**

**3.400 TL**

**OCAK**

**1.912 TL**

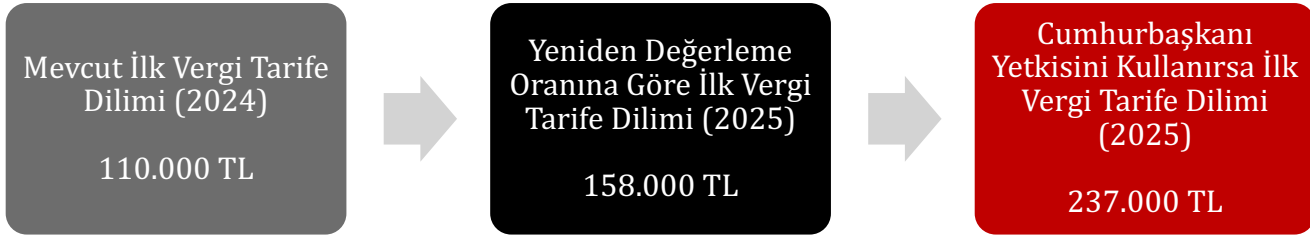
**2024: 35.000 TL brüt üzerinden  
Gelir Vergisi kesintisi**

*FX*

### CUMHURBAŞKANI VERGİ DİLİMLERİNİN BELİRLENMESİNDE YETKİSİNİ KULLANMALIDIR

Cumhurbaşkanı yetkisini kullanırsa 2025 yılında ilk gelir vergisi tarife dilimi 158 bin TL değil 237 bin TL olabilir

Grafik 1: Cumhurbaşkanı Yetkisini Kullanırsa İlk Gelir Vergisi Tarife Dilimi



Kaynak: 27.11.2024 tarihli Resmî Gazete, Gelir İdaresi Başkanlığı, DiSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

27.11.2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 574 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yeniden değerlendirme oranı (YDO) 2024 yılı için %43,93 (kırk üç virgöl doksan üç) olarak tespit edilmiştir.

Yeniden değerlendirme oranı aralarında gelir vergisi dilimlerinin de yer aldığı çok sayıda vergi ve harcı etkiliyor.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298 inci maddesinin (B) fıkrasına göre, yeniden değerlendirme oranı, yeniden değerlendirme yapılacak yılın Ekim ayında (Ekim ayı dâhil) bir önceki yılın aynı dönemine göre Türkiye İstatistik Kurumu'nun Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi'nde meydana gelen on iki aylık ortalama fiyat artış oranıdır.

Vergi Usul Kanunu'na ve Gelir Vergisi Kanunu'na göre Cumhurbaşkanı yeniden değerlendirme oranına göre saptanan had ve tutarları yarısına kadar artırmaya yetkilidir. Dolayısıyla Cumhurbaşkanı halen uygulanan vergi tarife dilimlerini yetkisini kullanarak yukarıya çekebilir.

---

**Cumhurbaşkanı, yetkisini kullanarak ilk vergi tarife dilimini  
158 bin değil 237 bin TL olarak belirleyebilir.**

---

Uygulanmakta olan 2024 gelir vergisi tarifesinin ilk dilimi 110.000 TL olarak uygulanmaktadır. Yüzde 43,93 olarak hesaplanan yeniden değerlendirme oranı ile bu ilk dilim önümüzdeki yıl için 158.000 TL olacaktır. YDO'ya göre saptanan bu tutarı Cumhurbaşkanı yüzde 50 oranında artırmaya yetkilidir. Dolayısıyla eğer Cumhurbaşkanı yetkisini kullanırsa gelir vergisi ilk tarife dilimi 158 bin değil 237 bin TL olabilir (Grafik 1).

2025 yılında yıl kayıplarının kısmen de olsa giderilebilmesi için Cumhurbaşkanı yetkisini kullanarak ilk dilimi 237.000 TL'ye kadar yükseltmeli ve diğer dilimleri de buna göre revize etmelidir. Böylece az da olsa işçilerin ikinci ve üçüncü dilimlere girmesi gecikebilir ve kayıpları bir miktar azalmış olur.

Elbette bu düzenleme yeterli olmayacaktır. Çalışanlar üzerindeki vergi yükünün düşürülmesi için adil bir vergi sistemi şarttır.

2000 yılından bu yana tarife dilimleri yeniden değerlendirme oranına paralel olarak uygulansaydı ilk dilimin 2025 yılı için 415.000 TL olması gerekirdi. Ancak vergi tarife dilimleri YDO oranlarının da altında kaldığı için oldukça düşük kaldı.

## **ÜCRETLER ÜZERİNDEKİ VERGİ YÜKÜ**

Son yıllarda yaşanan yüksek enflasyon ile ücretliler ciddi bir alım gücü kaybı yaşıyor. Yılın ikinci yarısında artan vergi ve kesinti yüküyle de çalışanların ücretleri giderek düşüyor. Böylece bir yandan pahalılık bir yandan adaletsiz vergi ve kesinti yükü çalışanların ücretlerini kemiriyor.

Çalışanların eline geçen net ücretin azalmasının üç temel nedeni var: Gelir vergisi tarife oranlarının çok yüksek olması, gelir vergisi tarife dilimlerinin düşük tutulması ve böylece çalışanların kısa sürede bir üst vergi dilimine girmesi ile asgari ücret istisnasının matrahtan değil gelir vergisinden indirim yoluyla uygulanması.

Gelir vergisi tarife dilimleri ve bu dilimlere uygulanan kesinti oranları çalışanlar açısından oldukça önemlidir. Vergi dilimleri ve oranları çalışanların hangi gelir düzeyinde ne oranda vergi ödeyeceğini belirler. Gelir vergisi tarife dilimleri ve oranları adil bir biçimde düzenlenmediğinden çalışanların üzerindeki vergi yükü artıyor ve alınan zamların çoğu vergi ve kesintilere gidiyor. Öte yandan asgari ücret istisnasının çalışanlar aleyhine uygulanması da ele geçen net ücretleri düşürüyor.

## ASGARI ÜCRETE VERGİ İSTİSNASI ÇALIŞANLARIN ALEYHİNE UYGULANIYOR

Bilindiği gibi Ocak 2022 tarihinden itibaren ücret gelirlerinin asgari ücret kadar kısmı gelir vergisinden istisna tutulmaya başlandı. Bu uygulama kamuoyunda “asgari ücrete vergi muafiyeti” olarak da bilinmektedir. Dolayısıyla artık asgari ücret üzerinde vergi yükünden söz edilemeyeceği ileri sürülebilir. Ancak asgari ücret vergi istisnasının uygulanma yöntemi/tekniki yüzünden verginin ücretliler üzerinde yük olmaya devam ettiğini söylemek gerek. Asgari ücret istisnasının matrahtan indirim şeklinde değil de vergiden indirim yoluyla uygulanması çalışanları mağdur ediyor ve daha çok vergi ödemelerine yol açıyor.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 23. maddesinin 18. fıkrasına göre vergi istisnasına konu asgari ücret de toplanarak çalışanın toplam ücreti kümülatif olarak vergi tarife dilimine sokuluyor. Bu durumda istisna edilen vergi tutarı düşüyor ve daha çok vergi ödeyen çalışan mağdur oluyor. Bu uygulama asgari ücret istisnasının vergiden indirim yoluyla uygulanması olarak adlandırılmaktadır. Oysa önce asgari ücretin matrahına istisna uygulanmalı ve ardından kalan ücret miktarı vergi tarife dilimine tabi tutulmalıdır.

Özetle önce brüt ücretten SGK işçi payı primi ve işsizlik sigortası fonu kesintisi yapılmalı, ardından kalan tutardan dönemin aylık net asgari ücret düşülerek vergi tarife oranları uygulanmalıdır. Diğer bir ifadeyle brüt ücretten SGK ve işsizlik fonu kesintisi ve ardından da asgari ücret tutarı düşülerek kalan miktar vergi tarife dilimine sokulmalıdır. Bu uygulama asgari ücret istisnasının matrahtan indirim yoluyla uygulanması olarak adlandırılmaktadır. Çalışan aleyhine olan vergiden indirim uygulaması Gelir Vergisi Kanunu'nun 23. maddesinin 18. fıkrasının değiştirilmesi ile çözülebilir.<sup>1</sup>

---

### Asgari ücret vergi istisnası uygulaması çalışanlara kaybettiriyor.

---

Aşağıda 2024 döneminde 35.000 brüt giydirilmiş ücreti olan bir işçinin mevcut uygulamaya göre (vergiden indirim ile) vergi ve kesinti yükünü hesapladık. Örneğimizde yer alan işçi Ocak 2024'te 1.912 TL gelir vergisi öderken bu miktar Mayıs 2024'te 3.400 TL'ye ve Eylül 2024 itibarıyla ise 4.632 TL'ye yükseliyor. Yıl içinde brüt ücreti aynı kalan işçinin ödediği vergi yaklaşık 2,4 kat artmaktadır.

---

<sup>1</sup> Murat Batı (2023) “Vergi Dilimi Değişiklik Talebi Fare Bile Doğurmaz”. T24, <https://t24.com.tr/yazarlar/murat-bati/vergi-dilimi-degisiklik-talebi-fare-bile-dogurmaz,38072> (Erişim: 23 Kasım 2024).

**Tablo 1: Ücretler Üzerindeki Vergi ve Kesinti Yükü  
(Mevcut Uygulama-Vergiden İndirim) (2024) (TL) (Yüzde)**

	Brüt Giydirilmiş Ücret (TL)	Kesilecek Gelir Vergisi (TL)	Toplam Vergi ve Kesinti (TL) (*)	Ele Geçen Net Ücret (TL)	Vergi ve Kesinti Yükü (Yüzde)
Ocak	35.000	1.912	7.276	27.724	20,8
Şubat	35.000	1.912	7.276	27.724	20,8
Mart	35.000	1.912	7.276	27.724	20,8
Nisan	35.000	2.362	7.726	27.274	22,1
Mayıs	35.000	3.400	8.764	26.236	25
Haziran	35.000	3.400	8.764	26.236	25
Temmuz	35.000	2.949	8.313	26.687	23,8
Ağustos	35.000	3.110	8.473	26.527	24,2
Eylül	35.000	4.632	9.996	25.004	28,6
Ekim	35.000	4.632	9.996	25.004	28,6
Kasım	35.000	4.632	9.996	25.004	28,6
Aralık	35.000	4.632	9.996	25.004	28,6
<b>Toplam</b>	<b>210.000</b>	<b>39.484</b>	<b>103.850</b>	<b>316.150</b>	

Kaynak: DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

Not: Mevcut uygulama çerçevesinde asgari ücret vergi istisnası vergiden indirim yoluyla hesaplanmıştır. İlk vergi tarife oranı yüzde 15 olarak alınmış, damga vergisi ve tarife dilimleri hesaplamaya dahil edilmiştir.

(\*) SGK ve işsizlik sigortası primleri ile damga vergisi dahildir. Yuvarlamalar ve esas alınan örnek brüt ücret nedeniyle miktarlar değişebilir. Hesaplama örnek niteliğindedir. Kesin nitelik taşımaz.

Yukarıda 2024 döneminde 35.000 brüt giydirilmiş ücreti olan bir işçinin mevcut uygulamaya göre (vergiden indirim ile) vergi ve kesinti yükü hesaplamasını matrahtan indirim yöntemi ile gerçekleştirdik.

**Tablo 2: Asgari Ücret Vergi İstisnasının Matrahtan İndirim Yoluyla Uygulanması Halinde  
Ücretler Üzerindeki Vergi ve Kesinti (2024) (TL) (Yüzde)**

	Brüt Giydirilmiş Ücret (TL)	Kesilecek Gelir Vergisi (TL)	Toplam Vergi ve Kesinti (TL) (*)	Net Ücret (TL)	Vergi ve Kesinti Yükü (Yüzde)
Ocak	35.000	1.912	7.276	27.724	20,8
Şubat	35.000	1.912	7.276	27.724	20,8
Mart	35.000	1.912	7.276	27.724	20,8
Nisan	35.000	1.912	7.276	27.724	20,8
Mayıs	35.000	1.912	7.276	27.724	20,8
Haziran	35.000	1.912	7.276	27.724	20,8
Temmuz	35.000	1.912	7.276	27.724	20,8
Ağustos	35.000	1.912	7.276	27.724	20,8
Eylül	35.000	2.149	7.513	27.487	21,5
Ekim	35.000	2.550	7.913	27.087	22,6
Kasım	35.000	2.550	7.913	27.087	22,6
Aralık	35.000	2.550	7.913	27.087	22,6
<b>Toplam</b>	<b>420.000</b>	<b>25.095</b>	<b>89.461</b>	<b>330.539</b>	

Kaynak: DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

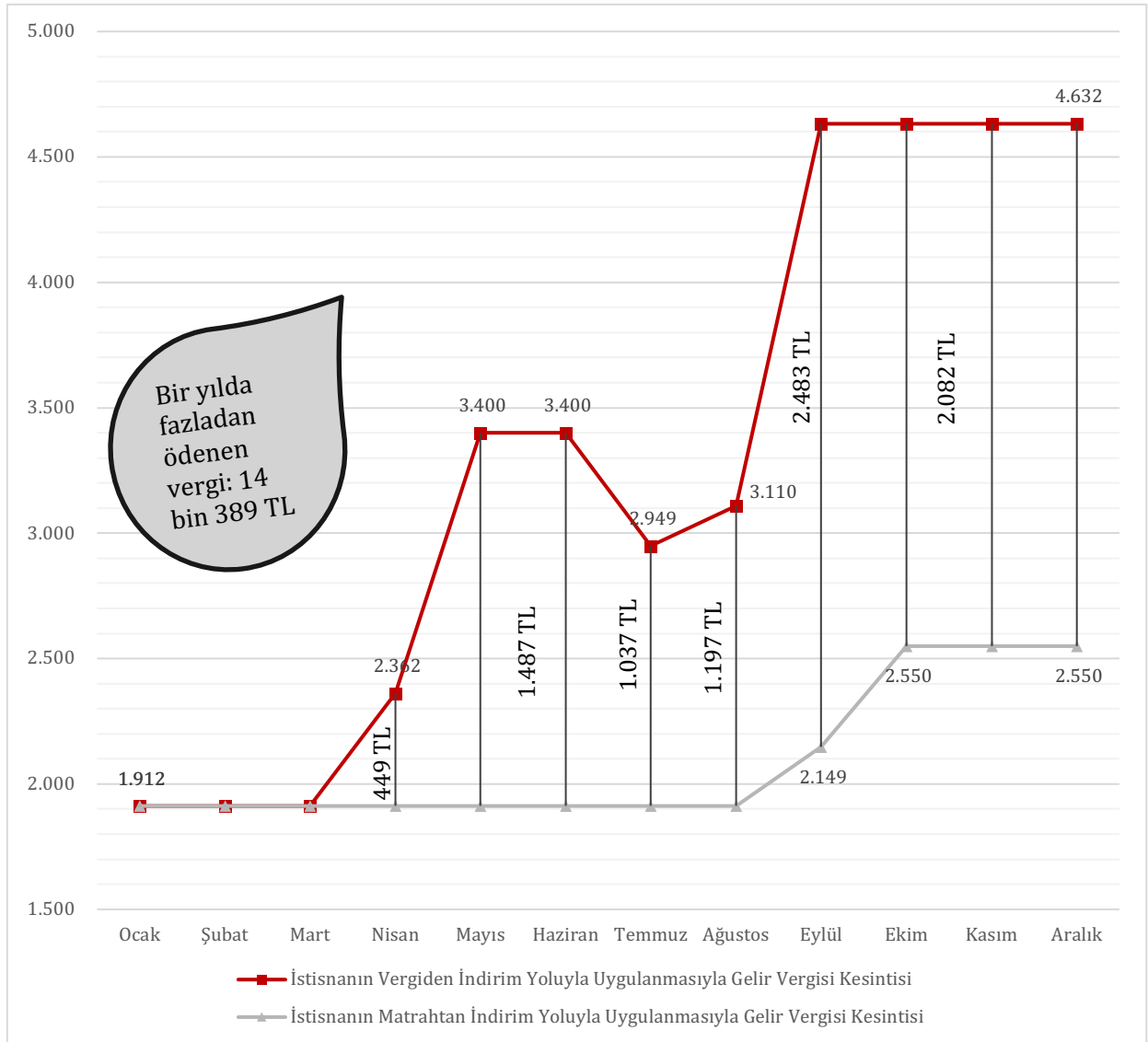
Not: Asgari ücret vergi istisnası matrahtan indirim yoluyla uygulanmıştır.

(\*) SGK ve işsizlik sigortası primleri ile damga vergisi dahildir. Yuvarlamalar ve esas alınan örnek brüt ücret nedeniyle miktarlar değişebilir. Hesaplama örnek niteliğindedir. Kesin nitelik taşımaz.

**Asgari ücret istisnası vergiden değil matrahtan uygulanırsa  
2024'te işçinin eline geçen net ücret, yaklaşık 14-15 bin TL artabilecekti.**

Asgari ücret istisnası vergiden indirim yoluyla uygulandığında işçinin vergi ve kesinti yükü Eylül 2024'te yüzde 28,6 iken matrahtan indirim yoluyla uygulandığında yüzde 22,6'da kalmaktadır. Yılın sonunda işçinin eline geçen net ücret, toplamda 14.389 TL artmaktadır. İşçiler asgari ücretin vergiden indirim yoluyla uygulanması nedeniyle 29.484 TL vergi öderken, matrahtan uygulamayla bu miktar 25.095 TL'ye gerilemektedir (Tablo 2). Bu miktar işçinin brüt ücretine bağlı olarak daha da artabilir.

**Grafik 1: Asgari Ücret Vergi İstisnasının Matrahtan veya Vergiden İndirim Yoluyla Uygulanmasının Etkisi (2024) (TL)**



Kaynak: DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

Not: Asgari ücret vergi istisnası matrahtan indirim yoluyla uygulanmıştır.

(\*) SGK ve işsizlik sigortası primleri ile damga vergisi dahildir. Yuvarlamalar ve esas alınan örnek brüt ücret nedeniyle miktarlar değişebilir. Hesaplama örnek niteliğindedir. Kesin nitelik taşımaz.

## VERGİ TARİFE DİLİMİ DÜŞÜK BELİRLENİYOR

Ücretli çalışanlar yılın ilerleyen aylarında ikinci ve üçüncü vergi dilimlerine girmeye başladıkları için net ücretleri düşüyor. İşçilerin yılın başına göre ilerleyen aylarında daha da düşük ücret alıyorlar. Ele geçen net ücretlerin düşmesinin sebebi vergi ve kesinti yüküdür. Yılın başında brüt ücretin yaklaşık yüzde 21'i vergi ve kesintiye giderken, yılın sonunda bu oran yaklaşık yüzde 29 oluyor.

Net ücretlerin yılın ilerleyen aylarında düşmesinin temel nedenleri şunlardır: 1) Ücretlilere uygulanan gelir vergisi oranlarının yüksekliği, 2) Vergi tarife dilimlerinin enflasyon, asgari ücret artışı ve yeniden değerlendirme oranlarından<sup>2</sup> az artırılması ve 3) Asgari ücret vergi istisnasının matrahtan değil vergiden indirim yoluyla uygulanması.

2000 yılında 2.500 TL olan ilk vergi tarife dilimi baz kabul edilerek ilk vergi tarife dilimleri yeniden değerlendirme oranına göre artırılsaydı 2023'te ilk vergi tarife dilimi 288.570 TL olarak uygulanmalıydı (Tablo 3). İlk vergi tarife dilimlerinin yeniden değerlendirme oranına göre arttırılmaması sebebiyle olması gereken ilk vergi tarife dilimi ile belirlenen ilk vergi tarife dilimi arasındaki makas hızla açılmıştır.

---

**2000 yılında 2.500 TL olan ilk vergi tarife dilimi baz kabul edilerek yeniden değerlendirme oranına göre artırılsaydı 2024'te ilk vergi tarife dilimi 288.570 TL olmalıydı.**

**2025 yeniden değerlendirme oranına göre ise 2025 ilk vergi tarife dilimi 415.339 TL olmalıdır.**

---

2024'te yeniden değerlendirme oranına göre olması gereken ilk vergi tarife dilimi ile mevcut ilk vergi tarife dilimi arasında 178.570 TL'lik bir fark söz konusudur. 2024'te 288.570 TL kazanan bir ücretli halihazırda yüzde 27'lik üçüncü vergi tarife dilimine girerken ilk vergi tarife dilimi yeniden değerlendirme oranı kadar artırılmış olsaydı yüzde 15'lik ilk vergi tarife dilimine girecekti.

Öte yandan 4 Kasım 2024'te yayımlanan TÜİK Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi verilene göre 2025 yılı için kabul edilecek olan yeniden değerlendirme oranı olan Ekim 2024 Yİ-ÜFE oranı açıklandı. TÜİK verilerine göre Ekim 2024'te on iki aylık ortalama değişimi ifade eden YDO yüzde 43,93 olarak gerçekleşti. Böylece 2025 yılı için olması gereken vergi tarife dilimi 415.339 TL oldu. 2025 yılı için mevcut tarife dilimi yeniden değerlendirme oranı kadar artırıldığında 158.000 TL

---

<sup>2</sup> Yeniden değerlendirme oranı her yılın ekim ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre Yurtiçi Üretici Fiyatları Genel Endeksi'nde (Yİ-ÜFE) hesaplanan ortalama fiyat artış oranıdır. Yeniden değerlendirme oranı güncellemeleri birçok vergi, harç ve idari ceza açısından önemlidir. Harç ve damga vergisi, trafik para cezaları, pasaport ve diğer defter kalemleri, zam gibi çeşitli vergi tutarlarında yeniden değerlendirme oranı esas alınmaktadır.

civarında bir tutar elde edilmektedir. 2025 yılı için vergi dilimi tarife dilimi bu şekilde belirlenirse, olması gereken tarife dilimi ile arada 257.339 TL'lik bir fark söz konusu olacak.

**Tablo 3: En Düşük Vergi Tarife Dilimi ve Yeniden Değerleme Oranına Göre Olması Gereken En Düşük Vergi Tarife Dilimi (2000-2025) (TL) (2000:100)**

	İlk Vergi Tarife Dilimi	Yeniden Değerleme Oranına Göre Olması Gereken İlk Vergi Tarife Dilimi
2000	2.500	-
2001	2.800	3.900
2002	3.800	5.975
2003	5.000	9.500
2004	6.000	12.207
2005	6.600	13.575
2006	7.000	14.905
2007	7.500	16.068
2008	7.800	17.224
2009	8.700	19.291
2010	8.800	19.716
2011	9.400	21.234
2012	10.000	23.412
2013	10.700	25.239
2014	11.000	26.231
2015	12.000	28.882
2016	12.600	30.494
2017	13.000	31.662
2018	14.800	36.243
2019	18.000	44.844
2020	22.000	54.970
2021	24.000	59.978
2022	32.000	81.689
2023	70.000	182.109
2024	110.000	288.570
2025	158.000 (*)	415.339

Kaynak: Ozan Bingöl'ün 4 Temmuz 2022 tarihli "Memurun Enflasyon Farkının Bir Kısmı Gelir Vergisi Tarifesine mi Gidecek?" adlı yazısından alınmıştır. <https://vergiyedair.com/2022/07/04/memurun-enflasyon-farkinin-bir-kismi-gelir-vergisi>

2023 ve 2024 yılları DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

(\*) 2025 yılı için mevcut vergi dilimi yeniden değerlendirme oranı kadar artırıldı.

## ASGARI ÜCRET VE VERGİ TARİFE DİLİMİ

Ücretlilerin pek çoğu asgari ücretle çalışıyor olmasına rağmen vergi dilimi artışında asgari ücret artışının hesaba katılmaması sebebiyle asgari ücret ve ilk vergi dilimi arasındaki makas kapanıyor. Asgari ücret civarında ücret alanlar, günümüzde geçmişe göre daha hızla bir biçimde bir üst vergi dilimine giriyorlar ve daha fazla vergi ödemek zorunda kalıyorlar.



**Tablo 4: İlk Vergi Tarife Dilimi Brüt Asgari Ücretin Kaç Katı? (2000-2024) (TL)**

	İlk Vergi Tarife Dilimi	Brüt Asgari Ücret (Aylık)	İlk Vergi Tarife Dilimi Brüt Asgari Ücretin Kaç Katı?
2000	2.500	114	21,9
2001	2.800	143	19,5
2002	3.800	236	16,1
2003	5.000	306	16,3
2004	6.000	434	13,8
2005	6.600	489	13,5
2006	7.000	531	13,2
2007	7.500	574	13,1
2008	7.800	624	12,5
2009	8.700	680	12,8
2010	8.800	745	11,8
2011	9.400	817	11,5
2012	10.000	914	10,9
2013	10.700	1.000	10,7
2014	11.000	1.103	10,0
2015	12.000	1.238	9,7
2016	12.600	1.647	7,7
2017	13.000	1.778	7,3
2018	14.800	2.030	7,3
2019	18.000	2.558	7,0
2020	22.000	2.943	7,5
2021	24.000	3.577	6,7
2022	32.000	5.737	5,6
2023	70.000	11.711	6,0
2024	110.000	20.003	5,5

Kaynak: ÇSGB asgari ücret verileri, brüt asgari ücret. 2005 yılına kadar olan asgari ücret tutarlarında altı sıfır atılmıştır. Gelir İdaresi Başkanlığı, Gelir Vergisi Tarifesi.

Yıllardır ilk vergi tarife diliminin asgari ücret artışından daha az artırılması sebebiyle asgari ücret ve gelir vergisi ilk tarife dilimi yakınsamaktadır. 2000 yılında ilk vergi dilimi 2.500 TL ve aylık brüt asgari ücret 114 TL idi. İlk vergi dilimi brüt asgari ücretin 21,9 katı kadardı. 2000-2024 arasında vergi dilimi ve asgari ücret giderek birbirine yakınladı. 2024 yılında ilk vergi dilimi 110.000 TL ve brüt asgari ücret ise 20.003 TL olarak belirlendi. Böylece ilk vergi dilimi asgari ücretin 5,5 katına kadar geriledi (Tablo 4).

**2000 yılında gelir vergisi ilk dilimi asgari ücretin 21,9 katyken günümüzde 5,5 katına kadar geriledi.**

## **DİSK'İN VERGİDE ADALET SAĞLANMASI İÇİN ACİL TALEPLERİ**

- **Gelir vergisi tarife dilimleri yeniden değerlendirme oranında (asgari ücret artışından az olmamak kaydıyla) artırılmalıdır.**
  - **Asgari ücret istisnası vergiden değil, matrahtan indirim yoluyla uygulanmalıdır.**
  - **Asgari ücret sonrası ilk gelir vergisi tarife oranı ücretliler için yüzde 10'a düşürülmelidir.**
  - **İşverenlere uygulanan 5 puan SGK prim desteği çalışanlara da uygulanmalıdır.**
    - **Çağ dışı damga vergisi kaldırılmalıdır.**